

Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Comandor pentru pictorul Radu-Anton Maier

Ani Bradea

De la stânga la dreapta: Adriana Stănescu, ambasadorul României în Republica Federală Germania; pictorul Radu-Anton Maier; Emanuel Ioana, consilier economic al Consulatului României la München. Fotografie de Svetlana Maier

La finele anului 2022, în cadrul unei ceremonii găzduită de Consulatul României la München, sub patronajul Ambasadei României în Republica Federală Germania, urmare a Decretului Președintelui României, cunoscutului artist Radu-Anton Maier i-au fost înmânate Ordinul și Medalia „Meritul Cultural” în grad de Comandor, „în semn de recunoaștere și apreciere a importante și prestigioasei cariere puse în slujba artelor plastice, pentru contribuția majoră adusă la promovarea imaginii României în Republica Federală Germania” – după cum a precizat în discursul său doamna ambasador Adriana Stănescu.

Evenimentul nu putea trece nesemnalizat de către *Tribuna* – instituție cu care artistul a avut în ultimii ani o prodigioasă colaborare. Ea a început cu interviul pe care l-am realizat în anul 2020 cu Radu-Anton Maier, publicat în același an, în al doilea număr pe octombrie al *Revistei Tribuna*, număr ilustrat integral cu lucrări ale artistului, a continuat apoi cu al doilea volum al seriei de interviuri *Biografii Exilate*¹, volum care cuprinde interviul menționat anterior și care poartă pe copertă imaginea unei picturi semnată *Radu* (numele artistic al pictorului) și a culminat cu elegantul album *Radu-Anton Maier. Maestrul realităților imaginare* (Editura

Tribuna, 2021), care conține o selecție din bogata operă artistică întinsă pe o perioadă de peste șase decenii. Despre acest album, el însuși o lucrare de artă, au scris elogios prestigioase publicații, precum *Süddeutsche Zeitung* sau *Münchner Merkur*.

Radu-Anton Maier s-a născut la Cluj-Napoca unde a absolvit, în 1958, Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu”, avându-i ca profesori pe Teodor Harșia, Petre Abrudan, Alexandru Mohi și Aurel Ciupe – la catedra căruia a activat apoi ca asistent universitar, calitate în care a lucrat periodic și cu maestrul Corneliu Baba, la București. În 1963 obține prima bursă universitară la Academia „Pietro Vanucci” din Perugia, Italia. Urmare a unui conflict cu autoritățile comuniste (o pictură murală de mari dimensiuni executată cu sprijinul unui prieten artist în holul cinematografului „Republica” din Cluj-Napoca îi este distrusă, acoperită cu var înainte de inaugurare, din ordinul regionalei de partid care vedea în lucrare „inspirația burgheză” cu „multiple elemente decadente”²) artistul hotărăște să fugă din țară, profitând de invitația aceleiași universități din Perugia. S-a stabilit în Germania, la München, iar în 2010 a deschis, împreună cu soția sa Svetlana Maier, o Galerie de Artă în Fürstfeldbruck, un oraș în imediata apropiere a capitalei bavareze. În prolifică și îndelungată sa carieră artistică, a lucrat cu febrilitate și a expus (personal de cele mai multe ori, dar și în expoziții de grup) în cele mai importante destinații culturale ale lumii, din țări precum Germania, Austria, Elveția, Franța, Italia, Belgia, Suedia, până dincolo de ocean, pe continentul american (atât în Nord, la New York, în celebra *Lincoln Gallery*, cât și în Sud, în Brazilia). Legăturile cu România au fost reluate după Revoluția din 1989, moment căruia i-au succedat o serie de expoziții în Cluj-Napoca, București, Sibiu, Oradea, etc. În anul 1999 i-a fost acordat titlul de „Cetățean de onoare al orașului Cluj-Napoca”. Din 2010, lucrările sale sunt permanent expuse în Galeria „RADUART” din Fürstfeldbruck, Germania, acolo unde artistul își are și atelierul.

În perioada studenției, Radu-Anton Maier l-a cunoscut și portretizat pe Lucian Blaga, întâlniri despre care, în interviul mai sus menționat, artistul își amintea cu nostalgie: „Lucian Blaga a exercitat asupra mea o mare influență intelectuală și spirituală. [...] Fiind tânăr student la Institutul de Arte Plastice «Ion Andreescu», am avut ocazia de a-l picta în 22 de ședințe, timp în care am creat cinci tablouri și câteva schițe. Mergeam de obicei la el, la Biblioteca Centrală Universitară. [...] În timpul primelor întâlniri nu discutam, doar el povestea. Eu eram auditoriu. Ședințele durau între o oră și două, timp în care mă concentram la gestică, mimica și tonul în care articula ceva. [...] Lucian Blaga a fost pentru mine nu doar o sursă de inspirație, aș îndrăzni s-o spun aproape divină, ci a trasat și a concretizat anumite linii de conduită, pe care le-am aplicat și altor personalități portretizate, cărora voiam să le dau o notă inspirațională suplimentară”³. Mai târziu, portretele vor constitui o categorie distinctă a operei sale, despre stilul particular de redare a figurilor imortalizate avea să scrie Florian J. Haamann în cotidianul *Süddeutsche Zeitung*: „Ceea ce caracterizează portretele lui Maier nu este reproducerea cât mai fidelă a feței umane, ci mai degrabă redarea unui destin sau a unei întregi societăți cu toată istoria ei”⁴.

Adriana Stănescu; Radu-Anton Maier.

Foto: Svetlana Maier

Evocarea locurilor natale, a emoțiilor, întâmplărilor și întâlnirilor din perioada sa românească au constituit mereu pentru Radu-Anton Maier o importantă sursă de imaginație artistică, după cum declara în finalul interviului pe care mi l-a acordat în 2020 pentru *Tribuna*: „La șevalet amintirile prind culoare, imaginile devin secvențe, secvențele devin trăiri, iar filmul vieții mele se derulează de fiecare dată cu aceeași intensitate profundă”. Aceste „secvențe” și „trăiri” s-au dovedit a fi, de-a lungul timpului, nu doar izvoare inspiraționale ci și bază, punct de pornire pentru o clasificare tematică, în care lucrările sale au fost înregimentate și ordonate. Una dintre aceste teme este reprezentată în seria de lucrări „Rădăcini”, titlu emblematic pentru artistul ale cărui rădăcini au fost smulse din pământul patriei sale, continuată, chiar și în prezent, de seria „Noduri”, cu aceeași conotație. „Pentru RADU – scria Svetlana Maier, în prefața albumului editat de *Tribuna*⁵ – a cărui artă tratează creativ temele alienării, ale distrugerii, ale ruinelor și ale declinului – utilizarea laitmotivului rădăcinii ca element principal este o metaforă adecvată pentru reprezentarea conceptului său de dezrădăcinare și înrădăcinare, proces prin care a trecut el însuși, obsedându-l până în prezent”.

De mai mult de cinci decenii, Radu-Anton Maier este ancorat în viața culturală bavareză, fiind, totodată, unul dintre susținătorii sistematici ai întâlnirilor și evenimentelor inițiate de reprezentanții exilului românesc, mereu alături, încă de la întemeiere, de *Apoziția*, unde i-a cunoscut și i-au devenit prieteni nume importante ale acestei societăți, precum George Ciorănescu, Ion Negoitescu, Pavel Chihaia. Acesta din urmă, în volumul său *Despre prietenii artiști și înfăptuirile lor* (Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2011), scria: „În general, arta lui Radu Maier urmează un laborios și puternic proces de dezvoltare, exprimând realizarea unor năzuințe obiectivate în imagini noi, nu în conflict cu cele precedente, dar continuându-se cu noile valențe ale unei structuri stabile. Imaginile unor flori [...] reprezintă mai degrabă modele florale decât flori propriu-zise și sunt rezultatul unui alt mod de a percepe realitatea, în care diversitatea reprezentării imediate este sacrificată. În locul orchestrației

Imagine din timpul ceremoniei de decernare a Ordinului „Meritul Cultural” pictorului Radu-Anton Maier. Foto: Svetlana Maier

elementelor de compoziție, imaginile florale vădesc o substantivizare lucidă, cu subtilități cromatice și acorduri puțin obișnuite”. Multitudinea tehnicilor folosite de artist (nici o lucrare nu este realizată cu o singură tehnică), utilizarea uneltilor și mijloacelor neconvenționale (răzuitoare, cuțite, lame de ras, ace, freze, șmirghel, etc.) aduc un plus de spectaculozitate picturilor care, încă de la primul impact, impresionează vizual privitorul. Despre acest efect vorbea și Nicolae Florescu⁶: „Ceea ce caracterizează mai cu deosebire discursul plastic al lui Radu Maier este instaurarea într-o stare, o anume obsesivă prezență a câtorva idei esențiale, problematizând valențele estetice ale culorii până la schematismul ideatic al desenului chiar. Artistul lucrează cu ideile, și modelarea formelor corespunde logicii sale interioare, viziunii sale metafizice. E un realism cosmic prezent aici, o anume proiecție din înălțimi a structurilor și dimensiunilor lumii, din mijlocul căreia formele perisabile ale vieții au dispărut, calcinate de o lumină expurgată de tonuri difuze, de culori ambigue, revelându-și candoarea aspră a nuanțelor pure [...]”.

„A trăi din artă este deja o artă în sine. Este un act de curaj, o aventură și o provocare în același timp” – spunea Radu-Anton Maier, ca răspuns la una dintre întrebările mele, în cadrul dialogului nostru din toamna anului 2020. Vorbea despre un risc pe care și l-a asumat. Din fericire cu

rezultate notabile, care, iată, după decenii de trudă pe tărâmul artei, sunt încununare și de o recunoaștere oficială la cel mai înalt nivel, aici, în țara care l-a dăruit lumii ca artist. În considerația acestui eveniment, pictorul planuiește o serie de expoziții, atât în Germania cât și în România. Până când ne vom bucura de un asemenea regal artistic în țara noastră, transmitem felicitări pictorului și prietenului *Tribunei*, Radu-Anton Maier, pentru înalta distincție primită, dorindu-i de asemenea mulți ani creativi și rodnici întru îmbogățirea și desăvârșirea artei sale.

Note

- 1 Ani Bradea, *Țara de la capătul drumului. Biografii exilate*, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2020
- 2 Radu-Anton Maier, „A trăi din artă este deja o artă în sine” – interviu inclus în volumul *Țara de la capătul drumului... op., cit., pp.235-254*
- 3 Din volumul de interviuri *Țara de la capătul drumului... op., cit., pp.251-253*
- 4 Florian J. Haamann, *Der Porträtist*, în *Süddeutsche Zeitung*, 21 iunie 2019
- 5 Radu-Anton Maier. *Maestrul realităților imaginare*, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2021, p. 9
- 6 Nicolae Florescu, *Marele absent și lumina lui lină în Noi, cei din pădure*, Editura Jurnalul Literar, București, 2000

